

ГРОМАДСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ ТА ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОСВІТИ здійснюються на принципах: пріоритету прав та свобод людини і громадянина, верховенства права; взаємної поваги та партнерства; репрезентативності органів громадського самоврядування, громадських об'єднань та ін. інститутів громадянського суспільства і правоможності їх представників; обов'язковості розгляду пропозицій сторін; пріоритету узгоджувальних процедур; прозорості, відкритості та гласності; обов'язковості дотримання досягнутих домовленостей; взаємної відповідальності сторін.

Громадське самоврядування у сфері освіти – це право учасників освітнього процесу та громадських об'єднань, ін. ін-тів громадянського суспільства, установчими документами яких передбачена діяльність у сфері освіти та/або соціального захисту осіб з особливими освітніми потребами, вирішувати питання у сфері освіти як безпосередньо, так і через органи громадського самоврядування, брати участь в управлінні закладом освіти, місцевими і держ. справами у сфері освіти з питань, що належать до їх компетенції. Реалізується: у закладі освіти – за ініціативою учасників освітнього процесу; на місцевому (територіальному) рівні - за ініціативою фізичних осіб та/або громадських об'єднань, ін. ін-тів громадянського суспільства, установчими документами яких передбачена діяльність у сфері освіти та/або соціального захисту осіб з особливими освітніми потребами; на нац. (всеукраїнському) рівні - за ініціативою громадських об'єднань, ін. ін-тів громадянського суспільства, установчими документами яких передбачена діяльність у сфері освіти та/або соціального захисту осіб з особливими освітніми потребами відповідно до законодавства. Органами громадського самоврядування у сфері освіти є: органи громадського самоврядування закладу освіти; конференції (форуми, з'їзди) учасників освітнього процесу, закладів освіти, їх об'єднань, що скликаються на території відповідного населеного пункту, об'єднаної територіальної громади, району, області, Автономної Республіки Крим, держави; Всеукраїнський з'їзд учасників освітнього процесу та їх об'єднань, на якому схвалюється стратегія розвитку освіти України на відповідний період та вирішуються ін. питання, передбачені спеціальними законами.

Громадське самоврядування в закладі освіти - це право учасників освітнього процесу як безпосередньо, так і через органи громадського самоврядування колективно вирішувати питання організації та забезпечення освітнього процесу в закладі освіти, захисту їхніх прав та інтересів, організації дозвілля та оздоровлення, брати участь у громадському нагляді

(контролі) та в управлінні закладом освіти у межах повноважень, визначених законом та установчими документами закладу освіти. Здійснюється на принципах, визначених ч.8 ст. 70. Закону України «Про освіту». У закладі освіти можуть діяти такі органи самоврядування: працівників закладу освіти; здобувачів освіти; батьківського самоврядування; ін. органи громадського самоврядування. Вищим колегіальним органом громадського самоврядування закладу освіти є загальні збори (конференція) колективу закладу освіти. Повноваження, відповідальність, засади формування та діяльності органів громадського самоврядування визначаються спеціальними законами та установчими документами закладу освіти.

Державно-громадське управління у сфері освіти - це взаємодія органів держ. влади, органів місцевого самоврядування з громадськими об'єднаннями, ін. ін-тами громадянського суспільства з метою прийняття ефективних управлінських рішень та задоволення суспільних інтересів у сфері освіти. Для цього утворюються репрезентативні громадські об'єднання та ін. ін-ти громадянського суспільства, що представляють, у тому числі: пед., наук.-пед., наук. працівників; здобувачів освіти; батьків; заклади освіти; роботодавців; об'єднання зазначених категорій осіб. Органи державно-громадського управління у сфері освіти утворюються за рішенням центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки, ін. органів держ. влади, органів місцевого самоврядування у формі робочих груп, дорадчих, громадських, експертних та ін. органів і мають повноваження, передбачені актами про їх утворення.

Лит.: 1. Закон України «Про освіту» (ст. 70; ст. 28. Громадське самоврядування в закладі освіти). // Відомості Верховної Ради (ВВР). 2017, № 38-39. Ст.380.

Л. М. Калініна